

ЗАТВЕРДЖЕНО  
Ректор Херсонського державного  
університету

  
О.В. Співаковський

Херсонський державний університет  
**АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОГРАМА  
ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

## 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Цю програму розроблено відповідно до Конституції України, Законів України «Про запобігання корупції», «Про Антикорупційну стратегію на 2018–2020 роки» та іншого антикорупційного законодавства України.

Антикорупційна програма поширюється на всіх працівників Херсонського державного університету (далі ХДУ ), у тому числі на осіб, які проходять в ХДУ навчальну / виробничу практику або працюють за договорами підряду, які можуть бути уналежнені до трудових договорів.

Антикорупційні заходи скеровані на:

- запобігання корупції, у тому числі на виявлення й усунення причин та умов корупції (профілактику корупції);
- виявлення корупційних правопорушень, розкриття та розслідування корупційних правопорушень;
- мінімізацію та усунення наслідків корупційних правопорушень.

Для полегшення сприйняття працівниками університету основних нововведень антикорупційного законодавства України зазначені положення внесено в додаток до цієї антикорупційної програми.

## 2. Терміни, що вживаються в антикорупційній програмі

**Антикорупційна експертиза** – діяльність, скерована на виявлення в нормативно-правових актах, проектах нормативно-правових актів положень, що самостійно чи в поєднанні з іншими нормами можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних із корупцією.

**Пряме підпорядкування** – відносини прямої організаційної або правової залежності підлеглої особи від її керівника, в тому числі через вирішення (участь у вирішенні) питань прийняття на роботу, звільнення з роботи, застосування заохочень, дисциплінарних стягнень, надання вказівок, доручень тощо, контролю за їхнім виконанням.

**Близькі особи** – особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки із суб'єктом, зазначеним у частині 1 статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» (крім осіб, взаємні права та обов'язки яких із суб'єктом не мають характеру сімейних), у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі, а також – незалежно від зазначених умов – чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, онук, онучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, усиновитель чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням згаданого суб'єкта.

**Корупційне правопорушення** – діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині 1 статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та / або цивільно-правову відповідальність.

**Корупція** – використання особою, зазначеною у частині 1 статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», наданих їй службових повноважень чи пов'язаних із ними можливостей для отримання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки / пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб, або, відповідно, обіцянка / пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам із метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних із ними можливостей.

**Неправомірна вигода** – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи не грошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або отримують без законних на те підстав.

**Потенційний конфлікт інтересів** – наявність в особі приватного інтересу у сфері, де вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень або на вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

**Подарунок** – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, що надають / отримують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової.

**Правопорушення, пов'язане з корупцією** – діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені цим Законом вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, що зазначено в частині 1 статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та / або цивільно-правову відповідальність.

**Приватний інтерес** – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі спричинений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками із фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку зі членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

**Реальний конфлікт інтересів** - суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

**Суб'єкти декларування** – особи, зазначені у пункті 1 а пункту 2 частини першої Закону України «Про запобігання корупції», інші особи, які зобов'язані подавати декларацію відповідно до цього Закону.

**Члени сім'ї** – особи, які перебувають у шлюбі, а також їхні діти, у тому числі повнолітні; батьки; особи, які перебувають під опікою та піклуванням, інші особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки (крім осіб, взаємні права та обов'язки яких не

мають характеру сімейних); у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі.

### **3. Мета антикорупційної програми**

Антикорупційна програма ХДУ відображає підтримку Міністерства освіти і науки, антикорупційної стратегії держави, що підтверджується використанням етичних стандартів і принципів надання інформації про виконання робіт та надання послуг, установлені тарифи, а також свідчить про прагнення колективу університету до вдосконалення корпоративної культури, наслідування кращих практик корпоративного управління, підтримання ділової репутації ХДУ на належному рівні.

ХДУ ставить перед собою такі цілі:

- мінімізувати ризики втягнення організації – керівництва та працівників не залежно від займаних ними посад – до корупційної діяльності;
- сформулювати у контрагентів, працівників та інших осіб цілісне єдине уявлення та розуміння антикорупційної програми університету про неприйняття корупції в будь-яких її проявах;
- узагальнювати та роз'яснювати основні положення антикорупційного законодавства України;
- внести до переліку обов'язків працівників ХДУ знання та дотримання принципів і вимог цієї антикорупційної програми, основних положень антикорупційного законодавства, а також специфіку вживання відповідних заходів щодо запобігання корупції.

### **4. Принципи антикорупційної програми**

Ректор ХДУ та керівники структурних підрозділів формують етичні стандарти негативного відношення до будь-яких проявів корупції, подаючи приклад власною поведінкою та забезпечуючи ознайомлення з антикорупційним законодавством усіх працівників і контрагентів.

Ректор відповідає за організацію заходів, спрямованих на реалізацію принципів та вимог антикорупційної програми, зокрема й за призначення осіб, відповідальних за розробку антикорупційних заходів, їхню реалізацію та контроль.

Усі працівники університету повинні керуватися законодавством та антикорупційною програмою, дотримуватися принципів і вимог цієї програми.

Принципи та вимоги антикорупційної програми поширюються на контрагентів та представників ХДУ, а також на інших осіб у випадках, коли виконання відповідних обов'язків передбачено в договорах, їхніх внутрішніх документах, або безпосередньо передбачені в законі.

Створення системи заходів протидії корупції ґрунтується на таких ключових принципах:

- відповідності діяльності ХДУ до законодавства та загальноприйнятих норм;
- відповідності антикорупційних заходів, що реалізуються в Конституції України, до законодавства України та інших нормативно-правових актів, застосованих в університеті;
- особистого прикладу керівництва, що полягає в тому, що ключова роль керівництва ХДУ зводиться до формування культури нетерпимості корупції та у створенні внутрішньо-організаційної системи запобігання й протидії корупції;
- залучення працівників ХДУ до викоренення корупції шляхом інформування про положення антикорупційного законодавства та їхнього залучення до активної участі у формуванні та реалізації антикорупційних стандартів і процедур;
- пропорційності антикорупційних процедур ризику корупції;
- ефективності антикорупційних процедур – застосування в ХДУ антикорупційних заходів, що мають низьку вартість, забезпечують простоту реалізації та дають значущий результат;
- відповідальності та невідворотності покарання, причому невідворотність покарання незалежно від займаної посади, стажу роботи та інших умов у разі вчинення працівником корупційних правопорушень, пов'язаних із виконанням трудових обов'язків;
- принципи постійного контролю та регулярного моніторингу.

### **5. Суб'єкти, на яких поширюється дія антикорупційної програми**

Суб'єктами, на яких поширюється дія антикорупційної програми, є працівники ХДУ, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських обов'язків, чи спеціально уповноважені особи на виконання таких обов'язків, а також інші особи, які не є посадовими або службовими особами та перебувають із ХДУ у трудових відносинах.

### **6. Антикорупційні заходи, що проводить Херсонський державний університет під час здійснення господарської діяльності**

Уповноваженим відповідно до антикорупційної програми ХДУ розроблюється конкретний перелік та опис антикорупційних заходів, що повинні реалізовуватися з метою запобігання та протидії корупції в університеті.

Аудит діяльності ХДУ спрямований на виявлення корупційних ризиків (оцінка діяльності університету з точки зору настання несприятливих наслідків у контексті чинного антикорупційного законодавства України).

Для ідентифікації ризиків, що можуть виникнути в ХДУ внаслідок порушення антикорупційного законодавства, керівництво університету на

періодичній основі має проводити внутрішній аудит господарчої діяльності його підрозділів.

Результати аудиту дозволяють виявити зони підвищеного ризику та розробити ефективний план заходів, спрямований на нейтралізацію юридичних і комерційних ризиків університету.

Оцінка ризику – це безперервний процес із постійним зв'язком між ректором, уповноваженим та працівниками ХДУ.

Моніторинг ділових партнерів передбачає аудит нових бізнес-партнерів і постачальників, регулярні перевірки контрагентів тощо.

Під час роботи з контрагентами необхідно здійснювати:

- перевірку нових бізнес-партнерів і постачальників;
- регулярні перевірки всіх контрагентів;
- упровадження антикорупційних положень в угоди з бізнес-партнерами та постачальниками.

Керівництву ХДУ та її працівникам забороняється залучати або використовувати посередників, партнерів, агентів, спільні підприємства чи інших осіб для вчинення будь-яких дій, які суперечать принципам і вимогам цієї антикорупційної програми або нормам застосовного антикорупційного законодавства.

ХДУ здійснює вибір контрагентів для надання їм робіт і послуг, керуючись принципом відбору контрагента за найкращими конкурентними цінами, що передбачає поетапне виконання таких дій:

- аналіз ринку пропонуванних послуг;
- рівноправність, справедливість, відсутність дискримінації і без необґрунтованих обмежень конкуренції щодо контрагентів;
- чесний і розумний вибір пропозицій за комплексного аналізу вигоди та витрат (насамперед ціни та якості продукції);
- цільове та економічно ефективно витрачання грошових коштів на придбання товарів, робіт, послуг (з урахуванням у разі такої потреби вартості життєвого циклу за куповуваної продукції) та реалізації заходів, спрямованих на скорочення витрат університету;
- відсутність обмеження допуску до участі в закупівлі шляхом установлення надмірних вимог до контрагента (надмірними вимогами до контрагента не вважаються вимоги, безпосередньо передбачені чинним законодавством про здійснення закупівель за державні кошти тощо);
- запобігання корупційним проявам, конфлікту інтересів та інших зловживань повноваженнями.

ХДУ прагне мати ділові відносини з контрагентами, які підтримують вимоги антикорупційного законодавства та / або контрагентами, які декларують неприйняття корупції.

ХДУ заявляє, що відмовляється від стимулювання яким-небудь чином працівників контрагентів, у тому числі шляхом надання грошових сум, подарунків, безоплатного виконання на їхню адресу робіт (послуг) та

іншими, не перерахованими вище способами, що ставить працівника контрагента в певну залежність, і спрямованого на забезпечення виконання цим працівником будь-яких дій на користь університету.

ХДУ докладає всіх можливих зусиль, що мінімізує ризики ділових відносин із контрагентами, які можуть бути залучені в корупційну діяльність, для чого проводиться перевірка терпимості контрагентів до хабарництва, у тому числі перевірка наявності в них власних антикорупційних програм, їхньої готовності дотримуватися вимог цієї антикорупційної програми і вносити в договори антикорупційні умови (застереження), а також взаємно сприяти етичному веденню господарської діяльності та запобігання корупції.

Відповідно до порушення норм антикорупційного законодавства ХДУ та його контрагенти (партнери) зобов'язані:

- негайно повідомляти один одного в письмовій формі про будь-які випадки порушення антикорупційного законодавства;
- чітко давати зрозуміти іншим особам в разі здійснення (виконання) будь-яких угод (договорів) щодо обов'язку з дотримання антикорупційного законодавства.

У разі виникнення в ХДУ об'єктивних (розумних і сумлінних) фактів порушення контрагентами антикорупційного законодавства, то на адресу такого контрагента (партнерами) надсилається відповідне повідомлення з вимогою в термін до 10 днів надати відповідні роз'яснення.

Неподання достатніх доказів, що безумовно підтверджують відсутність порушення антикорупційного законодавства, є порушенням істотних умов договору (істотним порушенням), укладеного між університетом та його контрагентом, що дає право університету розірвати такий договір в односторонньому позасудовому порядку (повністю відмовитися від виконання договору) або призупинити його подальше виконання в односторонньому порядку в певній його частині (частково відмовитися від виконання договору) шляхом надання відповідного письмового повідомлення.

Нормативне забезпечення, закріплення стандартів поведінки та декларація намірів – це

- розробка та прийняття кодексу етики та службової поведінки працівників ХДУ;
- розробка та прийняття положення про конфлікт інтересів;
- введення у договорах, пов'язаних із господарською діяльністю університету, стандартного антикорупційного повідомлення-застереження про порушення антикорупційного законодавства.

Розробка та введення спеціальних антикорупційних процедур передбачає таке:

- введення процедури інформування працівниками роботодавця про випадки схилення їх до скоєння корупційних порушень;
- введення процедури інформування роботодавця про інформацію, що стала відомою працівникові про випадки вчинення корупційних

правопорушень іншими працівниками, контрагентами університету чи іншими особами.

Навчання та інформування працівників ХДУ:

- ознайомлення працівників (під підпис) із нормативними документами, що регламентують питання попередження та протидії корупції в університеті;
- проведення навчальних заходів із питань профілактики та протидії корупції;
- організація індивідуального консультування працівників із питань застосування (дотримання) антикорупційних стандартів і процедур.

Забезпечення відповідності системи внутрішнього контролю в ХДУ до вимог антикорупційної політики:

- здійснення контролю даних бухгалтерського обліку, наявності та достовірності первинних документів бухгалтерського обліку;
- всі фінансові операції, що проводяться в ХДУ, повинні бути акуратно, правильно та з достатнім рівнем деталізації відображені в бухгалтерському обліку, задокументовані й доступні для перевірки;
- перекручення або фальсифікація бухгалтерської звітності ХДУ суворо заборонені та розцінюються як правопорушення.

Усім працівникам ХДУ суворо забороняється прямо чи опосередковано, особисто або через посередництво третіх осіб брати участь у корупційних діях, пропонувати, давати, обіцяти, просити й отримувати неправомірну вигоду або здійснювати платежі для спрощення адміністративних, бюрократичних та інших формальностей у будь-якій формі, у тому числі, у формі грошових коштів, цінностей, послуг чи іншої вигоди, будь-яким особам і від будь-яких осіб чи організацій, зокрема комерційних організацій, органів влади та самоврядування, державних службовців, приватних компаній та їхніх представників.

### **Подарунки**

Особам, які працюють у ХДУ, забороняється безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб через такі причини:

- у зв'язку зі здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної з виконанням своїх посадових обов'язків в університеті;
- якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи.

Співробітники ХДУ можуть приймати подарунки, які відповідають загально визначенням уявленням про гостинність, крім випадків, якщо вартість таких подарунків не перевищує одну мінімальну заробітну плату, встановлену на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих з одного джерела протягом року, не перевищує двох прожиткових мінімумів, установлених для працездатної особи на 1 січня поточного року.



Обмеження щодо вартості подарунків не поширюється на такі подарунки:

- подарунки, що даруються близькими особами;
- подарунки, що отримуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси.

У випадку прийняття рішення посадовою особою ХДУ на користь особи, від якої вона чи її близькі особи отримали подарунок, рішення посадової особи вважаються такими, що прийняті в умовах конфлікту інтересів.

Посадові особи ХДУ в разі надходження до них пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка, незважаючи на приватні інтереси, зобов'язані невідкладно вжити таких заходів:

- відмовитися від пропозиції;
- за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію;
- залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі із числа співробітників;
- письмово повідомити про пропозицію безпосереднього керівника (за наявності) або Уповноваженого, спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

Якщо особа, на яку поширюються обмеження щодо отримання подарунків, виявила у своєму службовому приміщенні чи отримала майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок, вона зобов'язана невідкладно, але не пізніше одного робочого дня, письмово повідомити про цей факт свого безпосереднього керівника або Уповноваженого.

Про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка складається відповідний акт, що підписується особою, яка виявила неправомірну вигоду або подарунок, та її безпосереднім керівником або Уповноваженим.

У разі, коли майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок виявляє ректор, керівник підрозділу ХДУ, акт про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка підписує ця особа та Уповноважений.

Предмети неправомірної вигоди, а також отримані чи виявлені подарунки зберігаються в ХДУ до моменту їхньої передачі спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції.

У випадку наявності в посадової особи ХДУ сумнівів щодо можливості отримання нею подарунка, вона має право письмово звернутися за консультацією із цього питання до Уповноваженого або територіального органу Національного агентства, що надає відповідне роз'яснення.

### **Взаємодія з державними службовцями**

Керівництво ХДУ не здійснює самостійно або через своїх співробітників оплату будь-яких витрат (грошову винагороду, позики,

послуги, оплати розваг, відпочинку, транспортних витрат та інші винагороди) за державних службовців та їхніх близьких родичів (або в їхніх інтересах) з метою отримання чи збереження переваги для університету в комерційній діяльності.

Співробітники університету самостійно несуть відповідальність за корупційні прояви в разі самостійної взаємодії з державними службовцями відповідно до чинного законодавства України.

### **7. Норми професійної етики працівників юридичної особи**

Працівники ХДУ під час виконання своїх службових повноважень зобов'язані неухильно дотримуватися вимог закону та загальновизнаних етичних норм поведінки, бути ввічливими в стосунках із громадянами, керівниками, колегами та підлеглими.

Посадові особи ХДУ зобов'язані під час виконання своїх службових повноважень:

- дотримуватися політичної нейтральності, уникати демонстрації в будь-якому вигляді власних політичних переконань або поглядів, не використовувати службові повноваження в інтересах політичних партій чи їхніх осередків або окремих політиків;
- не розголошувати та не використовувати в інший спосіб конфіденційну чи іншу інформацію з обмеженим доступом, що стала їм відома у зв'язку з виконанням своїх службових повноважень та професійних обов'язків, крім випадків, установлених законом;
- утримуватися від виконання рішень чи доручень керівництва, якщо вони суперечать закону, незважаючи на приватні інтереси.

Посадові особи ХДУ самостійно оцінюють правомірність наданих керівництвом рішень чи доручень та можливу шкоду, що буде завдана в разі виконання таких рішень чи доручень. У випадку отримання для виконання рішень чи доручень, які особа вважає незаконними або такими, що становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам, вона повинна негайно в письмовій формі повідомити про це ректора університету.

### **8. Обов'язки працівників ХДУ у зв'язку із запобіганням та протидією корупції в діяльності університету**

Обов'язки працівників університету, пов'язаних із запобіганням та протидією корупції:

- утримуватися від вчинення і (або) участі в учиненні корупційних правопорушень в інтересах або від імені університету;
- утримуватися від поведінки, що може бути витлумачена оточуючими як готовність учинити або брати участь у скоєнні

корупційного правопорушення в інтересах або від імені університету;

- негайно інформувати безпосереднього керівника або особу відповідальну за дотримання антикорупційної програми – Уповноваженого або керівництво про випадки намірів працівника до вчинення корупційних правопорушень;
- негайно інформувати безпосереднього керівника або особу, відповідальну за дотримання антикорупційної програми – Уповноваженого або керівництво, щодо відомої працівникові інформацію про випадки вчинення корупційних правопорушень іншими працівниками, контрагентами ХДУ чи іншими особами;
- повідомити безпосереднього керівника або особу відповідальну за дотримання антикорупційної програми – Уповноваженого про можливість виникнення або виниклому в працівника конфлікті інтересів.

## **9. Правовий статус, права та обов'язки уповноваженого як посадової особи, відповідальної за запобігання корупції**

### **Правовий статус Уповноваженого**

Уповноважений призначається наказом ректора ХДУ за погодженням із Міністерством освіти і науки України.

Уповноваженим може бути фізична особа, не молодша тридцяти років, яка має повну вищу освіту та яка здатна за своїми діловими й моральними якостями, професійним рівнем, станом здоров'я виконувати відповідні обов'язки.

Не може бути призначена на посаду Уповноваженого особа, яка:

- має непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість;
- за рішенням суду визнана недієздатною чи дієздатність якої обмежена;
- звільнена з посад у державних органах, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування за порушення присяги або у зв'язку з учиненням корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, протягом трьох років із дня такого звільнення.

Несумісною з діяльністю Уповноваженого є робота на посадах, зазначених у пункті 1, підпункті «а» пункту 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», а також будь-яка інша діяльність, що створює реальний чи потенційний конфлікт інтересів із діяльністю юридичної особи.

У разі виникнення обставин несумісності Уповноважений зобов'язаний у дводенний строк із дня виникнення таких обставин повідомити про це ректора Університету з одночасним поданням заяви про розірвання трудового договору за власною ініціативою.

Уповноважений може бути звільнений із посади достроково в таких випадках:

- розірвання трудового договору за ініціативи Уповноваженого;
- розірвання трудового договору з ініціативи ректора ХДУ;
- неможливість виконувати свої повноваження за станом здоров'я відповідно до висновку медичної комісії, що створюється за рішенням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;
- набуття законної сили рішенням суду про визнання його недієздатним або обмеження його цивільної дієздатності, визнання його безвісно відсутнім чи оголошення його померлим;
- набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього;
- смерть.

Уповноважений підпорядкований та підзвітний лише ректору ХДУ.

Заробітна плата Уповноваженого повинна забезпечувати достатні матеріальні умови для належного виконання ним обов'язків з урахуванням характеру, інтенсивності та небезпечності роботи, стимулювати досягнення високих результатів у діяльності, компенсувати його інтелектуальні затрати.

### **Права та обов'язки Уповноваженого**

Уповноважений є посадовою особою ХДУ, яка призначається наказом відповідно до законодавства про працю ректором у порядку, передбаченому ухваленою антикорупційною програмою.

Про звільнення особи з посади Уповноваженого ХДУ повідомляє Національне агентство протягом двох робочих днів та забезпечує невідкладне подання нової кандидатури на цю посаду.

Права Уповноваженого ХДУ визначаються його посадовою інструкцією, до яких обов'язково уналежнено право:

- отримувати пояснення від працівників університету під час проведення Уповноваженим перевірки інформації про факти підбурення працівників до вчинення корупційного правопорушення або про вчинені іншими працівниками чи особами корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень;
- безперешкодно входити до будь яких приміщень ХДУ та на території, що належать ХДУ, або використовуються для господарської діяльності університету;
- безперешкодно робити копії документів, необхідних для виконання покладених на Уповноваженого ХДУ обов'язків.

Обов'язки Уповноваженого ХДУ визначаються його посадовою інструкцією, до яких обов'язково належить:

- здійснення нагляду, контролю та моніторингу за дотриманням

- антикорупційної програми співробітниками ХДУ;
- проведення профілактичної роботи в ХДУ у сфері запобігання та виявлення корупції;
  - проведення періодичного підвищення кваліфікації співробітників ХДУ з питань антикорупційного законодавства;
  - вживання заходів щодо недопущення будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів серед співробітників ХДУ;
  - надання усних і письмових консультацій із питань застосування антикорупційних стандартів та процедур;
  - здійснення збору, обробка та перевірка інформації про факти підбурення співробітників ХДУ до вчинення корупційного правопорушення або про вчинені іншими працівниками чи особами корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень;
  - забезпечення збереження конфіденційної інформації про корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення;
  - інші функції та обов'язки, покладені на Уповноваженого антикорупційною програмою ХДУ;
  - підготовка та надання раз на рік ректору ХДУ звіту щодо реалізації засад антикорупційної програми;
  - реалізації співпраці з особами, які добросовісно повідомляють про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень;
  - уживання заходів щодо правового та іншого захисту осіб, які добросовісно повідомляють про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень;
  - надання роз'яснень, методичної та консультаційної допомоги з питань етичної поведінки, запобігання й урегулювання конфлікту інтересів, запобігання та виявлення корупції в підрозділах університету та в контрагентів університету.

Із цією метою зацікавлена особа може особисто звернутися в робочий час до Уповноваженого або надіслати на його адресу відповідний письмовий запит, зокрема за допомогою електронної пошти.

У випадку виявлення ознак корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення чи отримання повідомлення про корупційне порушення Уповноважений ініціює проведення службового розслідування.

Про отримані в ході розслідування матеріали Уповноважений доповідає ректору ХДУ, який уживає заходів щодо притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності, а у випадках виявлення ознак кримінального або адміністративного правопорушення інформує спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

## **10. Моніторинг та контроль за дотриманням антикорупційної програми**

У зв'язку з можливою зміною в часі корупційних ризиків та інших факторів, що впливають на діяльність ХДУ, здійснюється моніторинг упроваджених адекватних заходів щодо запобігання корупції, контроль їхнього дотримання, а в разі необхідності їхнє вдосконалення.

### **11. Умови конфіденційності інформування Уповноваженого працівниками про факти підбурення їх до вчинення корупційного правопорушення або про вчинені іншими працівниками чи особами корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень. захист працівників, які надають допомогу в запобіганні та протидії корупції**

ХДУ вимагає від своїх працівників дотримання цієї антикорупційної програми, інформуючи їх про ключові принципи, вимоги та санкції за порушення.

У ХДУ організуються безпечні, конфіденційні та доступні засоби інформування ректора університету, Уповноваженого (письмова заява на ім'я ректора або Уповноваженого або особисте звернення; повідомлення телефонного або факсимільного зв'язку; електронна пошта та ін.) про факти хабарництва з боку осіб, які надають послуги в інтересах комерційної організації або від її імені. На адресу ректора ХДУ або Уповноваженого можуть надходити пропозиції щодо поліпшення антикорупційних заходів і контролю, а також запити з боку працівників і третіх осіб.

У ХДУ постійно проводиться навчання з питань добросовісного повідомлення про факти корупції, зокрема таке:

- регулярне проведення інформаційних кампаній, спрямованих на формування психологічної установки в співробітників щодо несприйняття корупції як способу розв'язання проблеми;
- підвищення рівня правової свідомості співробітників, зокрема щодо обізнаності про свої права та свободи, механізми їхньої реалізації, конфіденційність та правові способи захисту викривачів;
- роз'яснення найбільш важливих антикорупційних заходів, що вживаються в державі, положень законодавства про запобігання корупції, зокрема в частині визначення видів та форм корупційної поведінки;
- системне запровадження проведення освітніх заходів щодо моделей поведінки в певних ситуаціях із можливими корупційними ризиками.

В університеті запроваджуються такі умови конфіденційності:

- інформація про викривача (особа, яка надає допомогу в запобіганні та протидії корупції) може бути розголошена лише за його згодою, крім випадків, установлених законом;
- повідомлення про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» може бути здійснене співробітником ХДУ без зазначення авторства (анонімно);

- конфіденційними визнаються всі відомості щодо викривачів та корупційних проявів посадових осіб, отримані від співробітників університету чи інших осіб;
- розгляд повідомлень про корупційні прояви посадових осіб здійснюється з урахуванням положень ст. 53 Закону України «Про запобігання корупції»;
- анонімне повідомлення про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» підлягає розгляду, якщо наведена в ньому інформація стосується конкретної особи, містить фактичні дані, що можуть бути перевірені;
- анонімне повідомлення про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» підлягає перевірці в термін не більше п'ятнадцяти днів від дня його отримання.

Особи, які надають допомогу в запобіганні та протидії корупції, перебувають під захистом держави.

За наявності загрози життю, житлу, здоров'ю та майну осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції, або їхніх близьких осіб у зв'язку зі здійсненим повідомленням про порушення вимог Закону «Про запобігання корупції» та цієї антикорупційної програми правоохоронними органами до них можуть бути застосовані правові, організаційно-технічні та інші заходи, спрямовані на захист від протиправних посягань, передбачені Законом України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві».

Особа або член її сім'ї не може бути звільнена чи примушена до звільнення, притягнена до дисциплінарної відповідальності чи піддана з боку ректора ХДУ негативним заходам впливу (переведення, атестація, зміна умов праці, відмова в призначенні на вищу посаду, скорочення заробітної плати тощо) або загрозі таких заходів впливу у зв'язку з повідомленням нею про порушення вимог Закону «Про запобігання корупції» та цієї антикорупційної програми іншою особою.

У разі підтвердження викладеної в повідомленні інформації про порушення вимог Закону «Про запобігання корупції» та цієї антикорупційної програми ректор ХДУ вживає заходів щодо припинення виявленого порушення, усунення його наслідків та притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності, а у випадках виявлення ознак кримінального або адміністративного правопорушення також інформує спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

Ректор ХДУ у випадку виявлення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення чи отримання інформації про вчинення такого правопорушення працівниками університету зобов'язаний у межах своїх повноважень ужити заходів щодо припинення такого правопорушення та негайно письмово повідомити про його вчинення спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції.

## **12. Інформування Уповноваженого працівниками університету про виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів, порядок врегулювання виявленого конфлікту інтересів**

Працівники ХДУ під час виникнення реального або потенційного конфлікту інтересів повідомляють не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли дізналися або повинні були дізнатися про наявність у них реального або потенційного конфлікту інтересів, Уповноважену особу, не вчиняють дій та не приймають рішення в умовах реального конфлікту інтересів та вживають заходів щодо врегулювання реального або потенційного конфлікту інтересів.

### **Заходи зовнішнього та самостійного врегулювання конфлікту інтересів**

Зовнішнє врегулювання конфлікту інтересів здійснюється за допомогою таких способів:

- усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення або участь у його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів;
- застосування зовнішнього контролю за виконанням особою відповідного завдання, вчиненням нею певних дій або прийняття рішень;
- обмеження доступу особи до певної інформації;
- перегляд обсягу службових повноважень особи;
- переведення особи на іншу посаду;
- звільнення особи.

Самостійне врегулювання конфлікту інтересів співробітниками ХДУ здійснюється шляхом позбавлення відповідного приватного інтересу з наданням підтверджуючих на це документів Уповноваженій особі.

## **13. Проведення індивідуального консультування уповноважених співробітників Херсонського державного університету з питання антикорупційних стандартів та процедур, проведення підвищення їхньої кваліфікації у сфері запобігання та протидії корупції**

Працівники ХДУ можуть звернутися в робочий час до Уповноваженої особи або надіслати на адресу Уповноваженої особи письмовий запит щодо надання роз'яснення та консультаційної допомоги з питань запобігання та врегулювання конфліктів інтересів, запобігання та виявлення корупції в університеті.

Для формування належного рівня антикорупційної культури з новими співробітниками проводиться вступний інструктаж із цієї антикорупційної програми та пов'язаних із нею документів, а для діючих співробітників ХДУ – періодичні інформаційні заходи.



Дотримання співробітниками ХДУ принципів і вимог цієї антикорупційної програми враховується під час формування кадрового резерву для висунення на вищі посади, а також у разі накладення дисциплінарних стягнень.

### **Інформування та навчання**

Підвищення кваліфікації співробітників ХДУ здійснюється з метою формування в працівників базових знань щодо антикорупційного законодавства, подолання правового нігілізму й підвищення правової культури працівників університету.

#### **14. Уживання заходів реагування щодо виявлених фактів корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень в університеті Відповідальність за невиконання (неналежне виконання) антикорупційної програми**

Ректор і працівники всіх підрозділів ХДУ незалежно від займаної посади несуть відповідальність, передбачену чинним законодавством України, за дотримання принципів і вимог цієї антикорупційної програми, а також Закону України «Про запобігання корупції», а також за дії (бездіяльність) підлеглих їм осіб, що порушують ці принципи та вимоги.

Особи, винні в порушенні вимог цієї антикорупційної програми, а також Закону України «Про засади запобігання корупції» можуть бути притягнуті до дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової або кримінальної відповідальності за ініціативою ректора університету, правоохоронних органів чи інших осіб у порядку та на підставах, передбачених законодавством України, спеціальними нормативними актами й трудовими договорами.

ХДУ заявляє про те, що жодного співробітника не буде піддано санкціям (у тому числі звільнення, зниження на посаді, позбавлення премії), якщо він повідомив про передбачуваний факт корупції, відмовився дати чи отримати хабар, здійснити комерційний підкуп, надати посередництво в хабарництві, у тому числі, якщо в результаті такої відмови в університеті виникла упущена вигода або не отримано комерційні та конкурентні переваги.

Особа, яка вчинила корупційне правопорушення або правопорушення, пов'язане з корупцією, однак судом не застосовано до неї покарання або не накладено на неї стягнення у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або такою, що прирівнюється до цієї діяльності, підлягає притягненню до дисциплінарної відповідальності.

З метою виявлення причин та умов, що сприяли вчиненню корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення чи невиконанню вимог антикорупційної програми, а також Закону України «Про запобігання

корупції» в інший спосіб рішенням ректора ХДУ щодо особи, яка вчинила таке правопорушення, проводиться службове розслідування.

Особа, щодо якої складено протокол про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, якщо інше не передбачено Конституцією та законами України, може бути відсторонена від виконання посадових обов'язків за рішенням ректора університету до закінчення розгляду справи судом.

У разі закриття провадження в справі про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, у зв'язку з відсутністю події або складу адміністративного правопорушення відстороненій від виконання посадових обов'язків відшкодовується середній заробіток за час вимушеного прогулу, пов'язаного з таким відстороненням.

### **Співпраця з правоохоронними органами у сфері протидії корупції**

Співпраця з правоохоронними органами є важливим показником дійсної прихильності ХДУ декларованим антикорупційним стандартам поведінки. Таке співробітництво може здійснюватися в різних формах:

- повідомлення у відповідні правоохоронні органи про випадки вчинення корупційних правопорушень, про які стало відомо в університеті;
- сприяння уповноваженим представникам контрольно-наглядових і правоохоронних органів під час проведення ними інспекційних перевірок діяльності університету з питань запобігання та протидії корупції;
- сприяння уповноваженим представникам правоохоронних органів у ході проведення заходів із припинення або розслідування корупційних злочинів, насамперед оперативно-розшукових заходів;
- керівництво ХДУ та співробітники не повинні допускати втручання у виконання службових обов'язків посадовими особами судових або правоохоронних органів.

### **15. Порядок внесення змін до антикорупційної програми**

У випадку виявлення недостатньо ефективних положень цієї антикорупційної програми або пов'язаних із цим антикорупційних заходів університету, або в разі зміни вимог чинного законодавства України у сфері антикорупційної політики ректор університету організовує вироблення та реалізацію плану дій щодо перегляду й зміни цієї антикорупційної програми та / або антикорупційних заходів.

Антикорупційна програма та зміни до неї затверджуються ректором ХДУ та вводиться в дію його наказом після її обговорення з працівниками університету.

Після затвердження текст антикорупційної програми оприлюднюється на офіційному сайті ХДУ у вільному доступі.

Зміни до антикорупційної програми вносяться до Колективного договору, правил внутрішнього трудового розпорядку ХДУ, а також можуть уводитися до договорів, що укладаються ХДУ з іншими юридичними особами.

**Додаток 1****Нововведення:**

- відповідальність за корупційні правопорушення: кримінальна, адміністративна, дисциплінарна, цивільно-правова;
- потенційний і реальний конфлікт інтересів;
- приватний інтерес – майновий або немайновий особистий інтерес, зокрема зумовлений членством у суспільних / політичних / релігійних організаціях;
- подарунок – гроші / майно, що надається безкоштовно або за ціною нижче ринкової;
- неправомірна вигода – гроші, майно, активи, пільги, переваги, послуги, будь-які нематеріальні вигоди, обіцяні / надані / запропоновані без законних на те підстав.

**Працівники компаній, які несуть відповідальність:**

- тимчасово або постійно займають посади, пов'язані з виробничими, організаційно-управлінськими або адміністративно-господарськими функціями або спеціально уповноважені на виконання таких функцій;
- інші працівники;
- інші особи, які діють від імені юридичної особи на підставі договору (доручення, агентського договору тощо).

**Заходи кримінально-правового характеру, застосовувані до юридичних осіб****Підстави**

- вчинення уповноваженою особою (від імені та в інтересах юридичної особи) певних злочинів (відмивання доходів, неправомірна вигода, підкуп осіб, які надають публічні послуги тощо);
- не забезпечення виконання особою, уповноваженою на прийняття заходів щодо запобігання корупції, своїх обов'язків;
- штраф – подвійний розмір незаконно отриманої неправомірної вигоди або від 5,000 до 75,000 неоподатковуваних мінімумів (від 85 000 до 1 275 000 грн.).

**Антикорупційна програма юридичної особи**

- обов'язкова для юридичних осіб, які беруть участь у державних закупівлях (на суму > 1 млн. грн. для товарів і послуг та > 5 млн. грн. для робіт), а також для державних / комунальних підприємств;
- затверджується після обговорення з працівниками;
- положення про обов'язковість виконання антикорупційної програми повинні бути внесені до трудових договорів та правил внутрішнього розпорядку;
- можуть бути передбачені іншими договорами.

**Антикорупційна програма**

Повинна завжди бути доступною для всіх працівників і може містити:

- перелік і опис антикорупційних заходів, стандартів, процедур та порядок їхнього виконання;

- норми професійної етики, права та обов'язки працівників, а також права та обов'язки засновників (учасників) юридичної особи у сфері запобігання та протидії корупції;
- права та обов'язки особи, відповідальної за реалізацію антикорупційної програми («Уповноваженого»), порядок його призначення;
- порядок регулярних звітів Уповноваженого перед засновниками (учасниками) юридичної особи.

### **Антикорупційна програма (2)**

- умови конфіденційності інформування працівниками Уповноваженого про вчинення корупційних діянь та процедури захисту таких осіб;
- порядок індивідуальних консультацій Уповноваженого працівникам із питань антикорупційних стандартів і процедур;
- порядок повідомлення про виникнення конфлікту інтересів та процедури його врегулювання;
- процедури контролю та моніторингу за дотриманням антикорупційної програми та оцінки ефективності здійснення передбачених нею заходів;
- положення про дисциплінарну відповідальність за порушення антикорупційної програми;
- порядок реагування на виявлення корупційних та пов'язаних із ними правопорушень, інформування державних органів і проведення службових розслідувань.

### **Подарунки**

- максимальна одноразова вартість: не більше однієї мін. заробітної плати на день прийняття подарунка (201 р. – 3200 грн.)
- від однієї особи (групи осіб): не більше двох прожиткових мінімумів на 1 січня відповідного року в сукупності за рік (2017 р. – 2 x 1600 грн.)
- гроші або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи – не з метою схилити до дії / бездіяльності або прийняття певного рішення.

### **Подарунки (2)**

Рішення на користь особи, яка зробила подарунок відповідальній особі або членам його сім'ї, підлягають скасуванню відповідним органом / посадовою особою або можуть бути визнані недійсними в судовому порядку.

Угоди, здійснені з порушеннями антикорупційного законодавства, можуть бути визнані недійсними.

### **Уповноважений з антикорупційної програми:**

- здатний виконувати функцію за професійними, діловими та моральними якостями і станом здоров'я
- не судимий, протягом 3 років не звільнений із держорганів за порушення присяги, корупційне або пов'язане з корупційним порушення;
- дієздатний;

- відповідає вимогам щодо провадження основної діяльності та попередження конфлікту інтересів.

**Форми взаємодії з органами у сфері боротьби з корупцією:**

- повідомлення про корупційні та пов'язані з ними правопорушення, у тому числі спрямовані на виконання антикорупційної програми;
- надання відповідей на інформаційні запити Національного антикорупційного бюро;
- виконання вимог Національного агентства з питань запобігання корупції щодо усунення порушень антикорупційного законодавства;
- у межах кримінального, адміністративного, цивільного процесу

**Національне антикорупційне бюро має такі права:**

- опечатувати приміщення на строк до 10 діб (на підставі рішення суду), вилучати предмети та документи в порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом;
- подавати до суду позови про визнання недійсними угод;
- накладати арешт на майно;
- отримувати інформацію про стан банківських рахунків.